

EESTI ADVOKATUUR

FINANTSÕIGUSE KOMISJON

Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium
Justiits- ja Digiministeerium
Suur-Ameerika 1
10122 Tallinn
info@justdigi.ee
info@mkkm.ee

Tallinn 10.12.2025

Majandustegevuse seadustiku üldosa seaduse ja riigilõivuseaduse täiendamise seaduse (eksperimenteerimisprojekt) eelnõu

Täname võimaluse eest anda tagasisidet majandustegevuse seadustiku üldosa seaduse ja riigilõivuseaduse täiendamise seaduse (eksperimenteerimisprojekt) eelnõu (edaspidi **eelnõu**) kohta.

Esitame käesolevaga Eesti Advokatuuri finantsõiguse komisjoni liikmete tähelepanekud eelnõu kohta lisatud tabelis.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Kirsti Pent
Finantsõiguse komisjoni esimees

EESTI ADVOKATUUR

FINANTSÕIGUSE KOMISJON

SÄTE	KOMMENTAAR	ETTEPANEK
§ 28¹. Eksperimenteerimisprojekt Selleks, et ettevõtja saaks turul testida uudset toodet või teenust, mille turule laskmist kehtivad õigusaktid piiravad või millega seotud majandustegevuse nõuetele ettevõtja ei vasta, võib majandushaldusamet lubada ettevõtjal ajutiselt uudse toote või teenuse turule tuua (edaspidi eksperimenteerimisprojekt, ka projekt) ning majandushaldusametusel on õigus otsustada, et projekti takistava õigusnormi kohaldamise asemel täidab ettevõtja asjassepuutuva õigusnormi eesmärgid muul viisil, kui: 1) vastavas valdkondlikus õigusaktis on sätestatud tingimused eksperimenteerimisprojektide läbiviimiseks; 2) toode või teenus on innovaatiline ning selle valmidusaste on projekti elluviimiseks piisav; 3) projekti elluviimisel on positiivne mõju Eesti ühiskonnale või majandusele ning selle läbiviimine pole vastuolus avaliku korra või heade kommetega; 4) projekti elluviimisega seonduv võimalik kasu on eelduslikult suurem sellega kaasnevast võimalikust kahjust ning muuhulgas pole ohtu inimese elule, tervisele, varale või keskkonnale, avalikule julgeolekule ega häiri elutähtsate teenuste toimepidevust või üldhuviteenuse toimimist.	Eksperimenteerimisprojekti defineeritakse läbi selle eesmärgi. Kaaluda võiks nii selge mõiste kehtestamist, kui see on antud küllaltki laia definitsiooni puhul võimalik. Küsimusi tekitab definitsioonis sõnakasutus „turul testida“, sest see välistab mitmed katsetusjuhud kaitsetööstuse valdkonnas. Ka eksperimentaalraamistiku piiramine toodete või teenuste testimisega võib teatud olukordades olla liiga piirav, kui soovitakse testida lahendust, mis ei liigitu rangelt võttes ei tooteks ega teenuseks. Seetõttu võiks eksperimentaalraamistik võimaldada toodete, teenuse ja tehnoloogiate testimist. Iseenesest mainib lisaks tootele ja teenusele tehnoloogiat ka eelnõu § 28³ lg 6 p 3, kuid mitte § 28¹ ega § 28². Märgime, et regulatsioon lähtub eeldusest, et on olemas mingi regulatsioon, mis takistab uudset toodet/teenust. Kaetud ei ole aga nn õigusliku vaakumi või pädevusvaidluse olukorrad, kus pole selge, kas mingi nõue kohaldub või mitte. Sellisel juhul peaks eksperimentaalprojektiks loa andma aga Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium (edaspidi ka MKM) pädevate majandushaldusametuste üleselt, mitte pädev majandushaldusamet. Kuna see teema vajaks täiendavat analüüsi, mida pole olnud võimalik	§ 28¹ Eksperimenteerimisprojekt (1) Eksperimenteerimisprojekt (edaspidi eksperimenteerimisprojekt, ka projekt) on ajaliselt, mahuliselt ja geograafiliselt piiratud majandustegevuse katseprojekt, mille käigus testitakse uudset toodet, teenust või tehnoloogiat pädeva majandushaldusametuse kooskõlastatud tingimuste alusel. (2) Eksperimenteerimisprojekt võimaldab pädeval majandushaldusametusel lubada kehtivatest õigusnormidest ajutist kõrvalekaldumist ulatuses, mis on vajalik projekti läbiviimiseks, kui: 1) testitav toode, teenus või tehnoloogia on uuenduslik või seniste sarnaste lahendustega võrreldes kõrgema tehnoloogia tasemega; 2) selle valmidusaste võimaldab ohutut ja eesmärgipärast testimist; 3) projekti läbiviimine on ajaliselt ja ruumiliselt piiritletud; 4) projekt ei sea ohtu avalikku korda, isikute elu ja tervist, vara ega keskkonda.

EESTI ADVOKATUUR

FINANTSÕIGUSE KOMISJON

	eelnõu suhtes seisukoha avaldamise kitsastes ajalistes raamides lõpule viia, ei ole nn õigusliku vaakumi olukordade regulatsiooni hetkel lisatud detailsemal tulpal ETTEPANEEK ja lähtunud on eelnõu kitsamast loogikast. Meie hinnangul tuleks taotluste edukuse soodustamiseks vähendada vaidlusi tekitavaid aluseid. Nt ei ole selge, kuidas tõlgendada nõuet, et „ettevõtja täidab asjassepuutuva õigusnormi eesmärgid muul viisil“. Kui ettevõtja ei täida õigusnormi ennast, on ebaselge, kuidas saab ta täita kohaselt õigusnormi eesmärgi ning kes selle eesmärgi määratleb ning sellele vastavust hindab. Meie soovitus on see eeldus jätta eelnõust välja. Kriteerium „kindlalt piiritletud ajal ja kohas“ tekitab küsimuse internetipõhiste teenuste osas. Soovitame kasutada sõnastust „projekti läbiviimine on ajaliselt ja ruumiliselt piiritletud“. Meie hinnangul hõlmaks selline sõnastus ka ruumilist piiritlust „avalikult kättesaadavalt Internetis domeenil [...]“. Meie hinnangul puudub põhjus, miks eksperimenteerimisprojekte ei võiks lubada haldusaktiga. Võib esineda olukordi, kus ettevõtja vajab kitsast erandit lühikeseks ajaks. Sellisel juhul on leping liialt koormav vorm seaduse eesmärgi saavutamiseks, mis peaks võimalusel toetama kiiret arendust. Lisaks tekitab haldusõiguslikust	
--	---	--

EESTI ADVOKATUUR

FINANTSÕIGUSE KOMISJON

	vaatest kahtlusi, kas on võimalik testimine halduslepingu alusel. HMS § 95 kohaselt on haldusleping kokkulepe, mis reguleerib haldusõigussuhteid. Üldjuhul ei ole avaliku sektori ja erasektori koostöös toote, teenuse või tehnoloogia katsetuse läbiviimine meie hinnangul haldusõiguslik tegevus. Halduse tegevusena võib antud juhul vaadelda erandi tegemist kehtivast regulatsioonist, selle erandi alusel projekti läbiviimine aga ei ole haldusülesande või avaliku ülesande täitmine. Ka MSÜS §28³ lg 10 ja lg 11, mis reguleerivad halduslepingu sõlmimist ja selle sisu, ei täpsusta, milliste haldusülesannet Samas ei ole haldusasutustel keelatud astuda tsiviilõigussuhetesse, sealhulgas sõlmida tsiviilõiguslikke avaliku ja erasektori koostöölepinguid. Olemuslikult ei ole seega tegemist ka vastastikuseid õigusi ja kohustusi sisaldava haldusõigussuhtega, vaid pigem on tegemist riigiabiga mitterahalise lisatingimustega toetusmeetme vormis. Selleks, et abimeede oleks käsitatav riigiabina peab meede andma abi saavale ettevõtjale majandusliku eelise. Eelis on iga majanduslik kasu, mida ettevõtja ei oleks saanud tavalistes turutingimustes, st riigi sekkumiseta. Seega ei pea riigiabi seisnema üksnes rahalistes toetustes, vaid võib seisneda ka muudes vabastustes ja erandites, millega ettevõtjat toetatakse. Selliste toetusmeetmete puhul on	
--	---	--

EESTI ADVOKATUUR

FINANTSÕIGUSE KOMISJON

	tüüpiliseks toetuse andja ja toetuse saaja suhete reguleerimise vormiks haldusakt kombineerituna tsiviilõigusliku projektilepinguga. Meie hinnangul oleks võimalik kaaluda järgmisi lahendusi: (i) kitsamatel juhtudel erandi andmine haldusaktiga; (ii) keerukamatel juhtudel HMS § 53 lg 1 p-s 2 nimetatud kõrvaltingimusega haldusaktiga, mis asetab taotlejale lisakohustuse enne eksperimentaalprojekti alustamist sõlmida pädeva asutusega eksperimentaalprojekti läbiviimiseks poolte õigusi ja kohustusi reguleeriv tsiviilõiguslik leping. See välistab ka segaduse, mis tuleneb sellest, et hetke eelnõu versiooni järgi otsustab taotluse lahendamise MKM, kuid halduslepingu peaks sõlmima pädev majandushaldusasutus. Näib, et taotluse „põrgatamine“ MKM-i ja pädeva asutuse vahel võib olla ajendatud HMS § 9 lg 1 p-s 1 sätestatud põhimõttest, et taotluse alusel algatatavas haldusmenetluses teeb otsuse haldusorgan, kes on taotluse saanud. Alternatiivselt, kui MKM soovib jääda filtriks taotlejate ja pädevate asutuste vahel, tuleks seaduses eksperimentaalprojekti puhuks näha ette haldusaja alluvuse eriregulatsioon, mille kohaselt MKM saab edastada taotluse pärast eelhinnangu andmist lahendamiseks pädevale asutusele. Kui otsustusvastutus on jaotatud kahe asutuse vahel, võib tekkida olukord, kus asutus lükkab selle	
--	---	--

EESTI ADVOKATUUR

FINANTSÕIGUSE KOMISJON

	MKM-le. Pädev asutus on siiski see, kes vastutab eksperimentaalprojektile tehniliste tingimuste seadmise ja nende täitmise järelevalve eest. Seetõttu ei saa välistada, et siiski tuleks kaaluda lahendust, mille puhul eksperimentaalprojekti lubava haldusakti annab ja kui see on vajalik, vastavad kokkulepped sõlmib pädev asutus. Seega tuleb meie hinnangul teha põhimõtteline valik, milline asutus on pädev tegema lõpliku otsustuse. Võimalik on mudel, mille puhul menetluse juhtroll on MKM-il. Sellest seadusandlikust valikust lähtuvad käesoleva arvamuse kolmandas jaos olevad ettepanekud eelnõu muutmiseks. Teine alternatiiv on anda menetluse juhtroll pädevatele majandushaldusasutustele. Eelnõul selle praegusel kujul on mõlemale lähenemisele omaseid tunnuseid, mis aga on kohati teineteist välistavad ja võivad tekitada probleeme raamistiku rakendamisel tegelikus elus. Termini „innovaatiline“ kasutamine võib eksperimentaalraamistikust välistada hulga tooteid, mille puhul tehnoloogia tase on parem võrreldes varasemaga, kuid mille leiutustase ei ole nii kõrge, et neid pidada „innovaatilisteks“. Hõlmatud peaksid olema ka tooted või teenused, millel on uuenduslik element või mis rakendavad olemasolevat tehnoloogiat uuel või tõhusamal viisil. Eksperimentaalraamistiku „vihmavarju“	
--	---	--

EESTI ADVOKATUUR

FINANTSÕIGUSE KOMISJON

	tuleks laiendada selliselt, et hõlmatud oleks kõik tooted, teenused või tehnoloogiad, mis on uuenduslikud või seniste sarnaste lahendustega võrreldes kõrgema tehnoloogia tasemega. Meie soovitus on jätta välja väga hinnangulised väärtusotsustust nõudvad eeldused eksperimenteerimisprojekti läbiviimisele – positiivne mõju Eesti ühiskonnale või majandusele ja kasu-kahju analüüs. Kui lahendus on uuenduslik ja selle rakendamine ei sea ohtu avalikku korda, isikute elu ja tervist, vara ega keskkonda, siis sellisel lahendusel ongi eelduslikult olemas kasu Eesti ühiskonnale ja majandusele.	
§ 28². Eksperimenteerimisprojekti taotlus (1) Juriidiline isik või juriidilised isikud ühiselt (edaspidi taotleja) esitavad kirjaliku eksperimenteerimisprojekti taotluse Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumile. (2) Taotlus peab lisaks haldusmenetluse seaduse § 14 lõikes 3 sätestatule sisaldama: 1) taotleja registrikoodi ja kontaktandmeid; 2) taotleja juhtorgani liikmete ja tegelike kasusaajate nimesid, sünniaegu ja teavet, kas tegemist on riikliku taustaga isikutega; 3) projekti esemeks oleva toote või teenuse kirjeldust, sealhulgas selle valmidusastet ja innovaatsilisust; 4) projekti elluviimise eesmärgi, kestust ja geograafilist ulatust; 5) õigusnorme, mis projekti elluviimist takistavad,	Seonduvalt ettepanekuga muuta § 28¹ tuleks eelnõust eemaldada § 28² lg 2 p 7) ning muuta lg 2 p 3 ning lg 3.	§ 28². Eksperimenteerimisprojekti taotlus (1) Juriidiline isik või juriidilised isikud ühiselt (edaspidi taotleja) esitavad kirjaliku eksperimenteerimisprojekti taotluse Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumile. (2) Taotlus peab lisaks haldusmenetluse seaduse § 14 lõikes 3 sätestatule sisaldama: 1) taotleja registrikoodi ja kontaktandmeid; 2) taotleja juhtorgani liikmete ja tegelike kasusaajate nimesid, sünniaegu ja teavet, kas tegemist on riikliku taustaga isikutega; 3) projekti esemeks oleva toote, teenuse või tehnoloogia kirjeldust, sealhulgas selle valmidusastet ja uuenduslikkust või seniste sarnaste lahendustega võrreldes kõrgema tehnoloogia taseme olemasolu; 4) projekti elluviimise eesmärgi, kestust ja

EESTI ADVOKATUUR

FINANTSÕIGUSE KOMISJON

koos takistust käsitava analüüsiga; 6) meetmed, mida taotleja kavatseb rakendada, et tagada projekti ajal punktis 5 kirjeldatud õigusnormide eesmärkide täitmine muul viisil; 7) projekti eeldatavat mõju Eesti ühiskonnale ja majandusele. (3) Taotlusele tuleb lisada riskide maandamise plaan, milles kirjeldatakse projekti elluviimisega kaasneva võimalike riskide ning antakse ülevaade meetmetest, mida taotleja plaanib rakendada, et tagada projekti esemeks oleva toote või teenusega kokku puutuvate isikute teavitamine projekti elluviimisest ning nende elu, tervise, vara ja keskkonna ohutus.		geograafilist ulatust; 5) õigusnorme, mis projekti elluviimist takistavad või võivad takistada, koos takistust käsitava analüüsiga. (3) Taotlusele tuleb lisada riskide maandamise plaan, milles kirjeldatakse projekti elluviimisega kaasneva võimalike riskide ning antakse ülevaade meetmetest, mida taotleja plaanib rakendada, et tagada projekti esemeks oleva toote, teenuse või tehnoloogiaga kokku puutuvate isikute teavitamine projekti elluviimisest ning nende elu, tervise, vara ja keskkonna ohutus.
§ 28³. Eksperimenteerimisprojekti taotluse menetlus (1) Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium kontrollib taotluse vastavust käesoleva seaduse §-s 28² sätestatud nõuetele ning annab taotlusele oma hinnangu, kas: 1) projekti esemeks oleva toote või teenuse testimist pärsib taotluses märgitud õigusnorm; 2) projekti esemeks olev toode või teenus on innovaatiline ning selle valmidusaste projekti elluviimiseks piisav; 3) projekti elluviimine on avalikes huvides, sealhulgas millist positiivset mõju võiks projekt Eesti riigile, ühiskonnale ja/või majandusele pakkuda; 4) projekti elluviimisel saab täita asjassepuutuva õigusnormi eesmärgi muul viisil nii, et oleks	Seonduvalt ettepanekuga muuta § 28¹ tuleks muuta ka § 28³ lõike 1 punkte 1-6. Me soovime ka lähenemist, mille järgi ei hinnata, kas norm kindlasti pärsib projekti elluviimist, vaid hõlmata ka olukorrad, kus eksisteerib tõlgendus, mille kohaselt takistus võib esineda. 28³ lõike 6 punktis 4 sätestatud pädeva asutuse kohustus hinnata, kas esineb vajadus teostada ka täiendavat regulaarset riiklikku järelevalvet, on liiga kitsas, kuna järelevalve võib olla ka ühekordne ja seotud ühekordse katsetusega. Seetõttu teeme ettepaneku eemaldada viidatud punktist sõnad „täiendavat regulaarset“.	§ 28³. Eksperimenteerimisprojekti taotluse menetlus (1) Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium kontrollib, kas taotlus vastab § 28² nõuetele ning hindab, kas: 1) taotluses nimetatud õigusnorm takistab või võib takistada projekti elluviimist; 2) esinevad § 28¹ lõike 2 punktides 1-4 sätestatud eeldused projekti läbiviimiseks; 3) projekti elluviimiseks on võimalik tagada asjassepuutuva õigusnormi eesmärkide täitmine alternatiivsete meetmetega; 4) asjassepuutuv eriseadus võimaldab eksperimenteerimisprojekti. (2) Kui taotlus ei vasta käesoleva seaduse §-s 28² esitatud nõuetele või kui taotluse läbivaatamiseks on vaja esitada lisaandmeid, määrab Majandus- ja

EESTI ADVOKATUUR

FINANTSÕIGUSE KOMISJON

jätakuvalt tagatud kolmandate isikute, vara ja keskkonna ohutus ning asjassepuutuvate isikute põhiõiguste kaitse; 5) projekti elluviimise potentsiaalne kasu on eelduslikult suurem sellega kaasnevast võimalikust kahjust; 6) projekti esemeks oleva toote või teenuse testimist reguleeriv eriseadus võimaldab projekte ellu viia. (2) Kui taotlus ei vasta käesoleva seaduse §-s 282 esitatud nõuetele või kui taotluse läbivaatamiseks on vaja esitada lisaandmeid, määrab Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium taotlejale vähemalt 15-tööpäevase tähtaja taotluse parandamiseks või täiendamiseks. Nimetatud tähtaega võib Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium taotleja põhjendatud taotluse alusel pikendada. Kui taotleja puudusi tähtpäevaks ei kõrvalda või vajalikke lisaandmeid ei esita, jäetakse taotlus läbi vaatamata ja tagastatakse taotlejale. (3) Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium annab taotlusele eelhinnangu 15 tööpäeva jooksul pärast nõuetekohase taotluse kättesaamist. Kui taotluse läbivaatusel selgub, et taotlust on vaja parandada või täiendada, hakkab tähtaeg taotluse läbivaatamiseks kulgema pärast kõikide puuduste kõrvaldamist ja lisaandmete ja dokumentide esitamist. Taotluse hindamise tähtaega võib Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium sellekohase põhjendatud teatega pikendada.	Meie hinnangul võiks protsess käia pigem selliselt, et pädev asutus teatab MKM-ile, kas projekti on võimalik läbi viia ning millistel tingimustel, ning MKM teeb nendel tingimustel haldusakti, millega võib kõrvaltingimusena olla seotud kohustus sõlmida leping pädeva majandushaldusasutusega. Meie hinnangul tuleks teabe MKM-i kodulehel avaldamine siduda taotleja nõusolekuga. Taotleja ei pruugi olla huvitatud sellest, et eksperimenteerimisprojekti kohta saaks avalikkus infot enneaegselt, mis võib pärssida huvi eksperimentaalraamistikku kasutada. Samuti peaks olema võimalik keelduda avalikustamisest riigikaitselistel jms tundliku info kaalutlustel. Taotluse hindamise tähtaja pikendusel peab olema ajaline piir, nt mitte rohkem kui 30 päeva võrra.	Kommunikatsiooniministeerium taotlejale vähemalt 15-tööpäevase tähtaja taotluse parandamiseks või täiendamiseks. Nimetatud tähtaega võib Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium taotleja põhjendatud taotluse alusel pikendada. Kui taotleja puudusi tähtpäevaks ei kõrvalda või vajalikke lisaandmeid ei esita, jäetakse taotlus läbi vaatamata ja tagastatakse taotlejale. (3) Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium annab taotlusele eelhinnangu 15 tööpäeva jooksul pärast nõuetekohase taotluse kättesaamist. Kui taotluse läbivaatusel selgub, et taotlust on vaja parandada või täiendada, hakkab tähtaeg taotluse läbivaatamiseks kulgema pärast kõikide puuduste kõrvaldamist ja lisaandmete ja dokumentide esitamist. Taotluse hindamise tähtaega võib Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium sellekohase põhjendatud teatega pikendada, kuid mitte rohkem kui 30 päeva võrra. (4) Kui Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium leiab taotlust hinnates, et eksperimenteerimisprojekt ei täida mõnd käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud nõuet võib Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumil taotluse rahuldamata jätta. (5) Positiivse eelhinnangu korral käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud eeltingimuste täitmise kohta teeb Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium taotlejale oma
---	---	--

EESTI ADVOKATUUR

FINANTSÕIGUSE KOMISJON

(4) Kui Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium leiab taotlust hinnates, et eksperimenteerimisprojekt ei täida mõnd käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud nõuet võib Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumil taotluse rahuldamata jätta. (5) Positiivse eelhindangu korral käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud eeltingimuste täitmise kohta teeb Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium taotlejale oma eelhindangu teatavaks ning edastab taotluse 15 tööpäeva jooksul pädevale majandushaldusasutusele, kelle vastutusalas on järelevalve taotletava eksperimenteerimisprojektiga elluviidava majandustegevuse üle. (6) Pädev majandushaldusasutus hindab Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi poolt edastatud taotluse menetlemisel, kas: 1) meetmed, mida taotleja kavatseb rakendada, et tagada eksperimenteerimisprojekti ajal asjassepuutuva õigusnormi eesmärgi täitmine muul viisil, on piisavad; 2) meetmed (riskide maandamise plaan), mida taotleja kavatseb rakendada, et tagada eksperimenteerimisprojektiga kokku puutuvate kolmandate isikute teavitamine projekti elluviimisest ning nende isikute, vara ja keskkonna ohutus, on piisavad; 3) eksperimenteerimisprojekti esemeks oleva toote,	eelhindangu teatavaks ning edastab taotluse 15 tööpäeva jooksul kooskõlastamiseks pädevale majandushaldusasutusele, kelle vastutusalas on järelevalve taotletava eksperimenteerimisprojektiga elluviidava majandustegevuse üle. (6) Pädev majandushaldusasutus hindab Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi poolt edastatud taotluse menetlemisel, kas: 1) meetmed, mida taotleja kavatseb rakendada, et tagada eksperimenteerimisprojekti ajal asjassepuutuva õigusnormi eesmärgi täitmine muul viisil, on piisavad; 2) meetmed (riskide maandamise plaan), mida taotleja kavatseb rakendada, et tagada § 28¹ lg 2 p 1 järgimine ja eksperimenteerimisprojektiga kokku puutuvate kolmandate isikute teavitamine projekti elluviimisest, on piisavad; 3) asjassepuutuv eriseadus võimaldab eksperimenteerimisprojekti; 4) esineb vajadus teostada eksperimenteerimisprojekti elluviimise ajal lisaks taotleja poolt rakendatavatele meetmetele ohutuse tagamiseks ka riiklikku järelevalvet. (7) Kui pädeva majandushaldusasutuse hinnangul on taotluses kirjeldatud meetmed asjassepuutuva õigusnormi eesmärgi täitmiseks, kolmandate isikute teavitamiseks või ohutuse tagamiseks ebapiisavad või kui taotlusele juurde on vaja esitada lisaandmeid või dokumente, on pädeval majandushaldusasutusel õigus määrata taotlejale
--	--

EESTI ADVOKATUUR

FINANTSÕIGUSE KOMISJON

teenuse või tehnoloogia testimist reguleeriva eriseaduse kohaselt on eksperimenteerimisprojekti elluviimine lubatud; 4) esineb vajadus teostada eksperimenteerimisprojekti elluviimise ajal lisaks taotleja poolt rakendatavatele meetmetele ohutuse tagamiseks ka täiendavat regulaarset riiklikku järelevalvet. (7) Kui pädeva majandushaldusametuse hinnangul on taotluses kirjeldatud meetmed asjaspuutuva õigusnormi eesmärgi täitmiseks, kolmandate isikute teavitamiseks või ohutuse tagamiseks ebapiisavad või kui taotlusele juurde on vaja esitada lisaandmeid või dokumente, on pädeval majandushaldusametusel õigus määrata taotlejale vähemalt 15-tööpäevane tähtaeg taotluse täiendamiseks. Nimetatud tähtaega võib majandushaldusametuses taotleja põhjendatud taotluse alusel pikendada. Kui taotleja taotlust määratud tähtajaks nõuetekohaselt ei täienda, jäetakse taotlus rahuldamata. (8) Pädev majandushaldusametuses koostööstab taotluse 15 tööpäeva jooksul pärast taotluse kättesaamist. Kui taotluse läbivaatusel selgub, et taotlust on vaja parandada või täiendada, hakkab tähtaeg taotluse läbivaatamiseks kulgema pärast kõikide puuduste kõrvaldamist ning lisa andmete ja dokumentide esitamist. Taotluse menetlemise tähtaega võib pädev majandushaldusametuses põhjendatud teatega pikendada. (9) Kui pädeva majandushaldusametuse hinnangul		vähemalt 15-tööpäevane tähtaeg taotluse täiendamiseks. Nimetatud tähtaega võib majandushaldusametuses taotleja põhjendatud taotluse alusel pikendada. Kui taotleja taotlust määratud tähtajaks nõuetekohaselt ei täienda, jäetakse taotlus rahuldamata. (8) Pädev majandushaldusametuses koostööstab taotluse 15 tööpäeva jooksul pärast taotluse kättesaamist. Koostööstab määrib majandushaldusametuses, millistel tingimustel on lubatud eksperimenteerimisprojekt läbi viia. Kui taotluse koostööstamisel selgub, et taotlust on vaja parandada või täiendada, hakkab tähtaeg taotluse läbivaatamiseks kulgema pärast kõikide puuduste kõrvaldamist ning lisaandmete ja dokumentide esitamist. Taotluse menetlemise tähtaega võib pädev majandushaldusametuses põhjendatud teatega pikendada, kuid mitte rohkem kui 30 päeva võrra. (9) Kui pädeva majandushaldusametuse hinnangul ei täida eksperimenteerimisprojekt mõnda käesoleva paragrahvi lõike 6 punktides 1–3 sätestatud tingimust võib majandushaldusametuses jätta taotluse koostööstamata. (10) Taotluse majandushaldusametuses koostööstamise korral langetab Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium taotluse osas otsuse 15 tööpäeva jooksul. Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium võib: 1) jätta taotluse rahuldamata, kui pädev majandushaldusametuses taotlust ei koostööstanud või kui on selgunud, et taotlus ei vasta
---	--	--

EESTI ADVOKATUUR

FINANTSÕIGUSE KOMISJON

ei täida eksperimenteerimisprojekt mõnda käesoleva paragrahvi lõike 6 punktides 1–3 sätestatud tingimust võib majandushaldusasutus jätta taotluse kooskõlastamata. (10) Taotluse majandushaldusasutuse kooskõlastamise korral langetab Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium menetluse osas otsuse 15 tööpäeva jooksul. Seejärel sõlmib pädev majandushaldusasutus taotlejaga halduslepingu, milles lepatakse kokku tingimused, mille täitmise korral on taotlejal lubatud eksperimenteerimisprojekt ellu viia. (11) Halduslepingus sätestatakse vähemalt järgmine: 1) juriidiline isik või juriidilised isikud, kes eksperimenteerimisprojekti elluviimise eest vastutavad; 2) majandushaldusasutus(ed), kes vastutavad valdkondlikust õigusaktist tulenevalt eksperimenteerimisprojekti järelevalve ja lepingu tingimuste täitmise kontrolli eest; 3) lepingu kehtivusaeg, mis ei tohi ületada kahte aastat alates halduslepingu sõlmimisest, kuid mida võib käesolevas seaduses sätestatud tingimustel pikendada; 4) õigusnormid, mille kohaldamise viisi eksperimenteerimisprojekt mõjutab, ning meetmed, mida taotleja kohustub rakendama, et tagada projekti ajal nende õigusnormide eesmärkide täitmine muul viisil; 5) projekti elluviimise eritingimused, sealhulgas		kooskõlastuse saamise ajal enam seaduses sätestatud nõuetele; 2) taotluse rahuldada ja lubada eksperimenteerimisprojekti pädeva majandushaldusasutuse järelevalve all läbi viia. (11) Taotluse rahuldamise otsuses märgitakse vähemalt järgmine: 1) juriidiline isik või juriidilised isikud, kes eksperimenteerimisprojekti elluviimise eest vastutavad; 2) pädeva majandushaldusasutusega eksperimenteerimisprojekti läbiviimise aluseks oleva lepingu sõlmimise kohustus, kui lepingu sõlmimine on pädeva majandushaldusasutuse kooskõlastuses seatud eksperimenteerimisprojekti läbiviimise eeltingimuseks; 3) majandushaldusasutus(ed), kes vastutavad valdkondlikust õigusaktist tulenevalt eksperimenteerimisprojekti järelevalve ja eksperimenteerimisprojekti elluviimise tingimuste täitmise kontrolli eest; 4) eksperimenteerimisprojekti kestus, mis ei tohi ületada kahte aastat alates haldusakti väljaandmisest, kuid mida võib käesolevas seaduses sätestatud tingimustel pikendada; 5) õigusnormid, millest kõrvalekaldumiseks antakse luba; 6) projekti elluviimise eritingimused, sealhulgas võimalikud piirangud, ohutusnõuded ja aruandluskohustus; 7) kohustus teavitada kolmandaid isikuid
--	--	--

EESTI ADVOKATUUR

FINANTSÕIGUSE KOMISJON

võimalikud piirangud, ohutusnõuded ja aruandluskohustus; 6) kohustus teavitada kolmandaid isikuid eksperimenteerimisprojektist ja teavitamise viis; 7) halduslepingu tähtaja pikendamise ja ennetähtaegse ülesütlemise alused, tingimused ja protseduur. (11) Halduslepinguga ette nähtud erand ei laiene nõuetele, mis tulenevad vahetult Euroopa Liidu õigusest või Eesti Vabariigi rahvusvahelistest kohustustest, kui asjakohane õigusakt seda ei võimalda. Kui see on asjassepuutuvate õigusaktide kohaselt nõutav või vajalik, peab pädev majandushaldusasutus või asjaomane valitsusasutus tagama asjakohase suhtluse asjaomaste Euroopa Liidu või rahvusvaheliste institutsioonidega. (12) Pärast halduslepingu sõlmimist avaldab Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium kokkuvõtliku teabe eksperimenteerimisprojekti elluviimise kohta oma veebilehel.		eksperimenteerimisprojektist ja teavitamise viis. (12) Eksperimenteerimisprojekti läbiviimiseks antud erand ei laiene nõuetele, mis tulenevad vahetult Euroopa Liidu õigusest või Eesti Vabariigi rahvusvahelistest kohustustest, kui asjakohane õigusakt seda ei võimalda. Kui see on asjassepuutuvate õigusaktide kohaselt nõutav või vajalik, peab pädev majandushaldusasutus või asjaomane valitsusasutus tagama asjakohase suhtluse asjaomaste Euroopa Liidu või rahvusvaheliste institutsioonidega. (13) Pärast haldusakti andmist või, kui vajalik on lepingu sõlmimine, pärast lepingu sõlmimist taotleja ja pädeva majandushaldusasutuse vahel avaldab Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium taotleja nõusolekul kokkuvõtliku teabe eksperimenteerimisprojekti elluviimise kohta oma veebilehel.
§ 28⁴. Eksperimenteerimisprojekti elluviimine ja lõpetamine (1) Projekti ellu viiv ettevõtja teavitab avalikkust projekti elluviimisest viisil, mis juhib projektiga kokku puutuvate isikute tähelepanu asjaolule, et tegu on eksperimenteerimisprojektiga, ning annab teavet selle kohta, kuhu saab probleemide korral pöörduda. (2) Projekti ellu viiv ettevõtja esitab projekti elluviimiseks loa andnud majandushaldusasutusele	Seonduvalt ettepanekuga muuta § 28² tuleks muuta ka § 28⁴. Meie hinnangul tuleks teabe MKM-i kodulehel avaldamine siduda taotleja nõusolekuga. Taotleja ei pruugi olla huvitatud sellest, et eksperimenteerimisprojekti kohta saaks avalikkus infot enneaegselt, samuti peaks olema võimalik keelduda avalikustamisest riigikaitsealsetel jms tundliku info asjaoludel. Võiks lähtuda	§ 28⁴. Eksperimenteerimisprojekti elluviimine ja lõpetamine (1) Eksperimenteerimisprojekti ellu viiv taotleja täidab haldusaktis sätestatud tingimusi ning projekti elluviimise korraldamiseks sõlmitud tsiviilõiguslikus lepingus kokkulepitud kohustusi. Taotleja tagab, et projekt viiakse läbi haldusaktis määratud ajal, mahus ja geograafilises ulatuses. (2) Kui avalikkus projektiga kokku puutub, teavitab taotleja projekti elluviimisest viisil, mis juhib

EESTI ADVOKATUUR

FINANTSÕIGUSE KOMISJON

perioodilisi aruandeid halduslepingu tingimustes ettenähtud mõistlikus mahus ja tähtaegadel. Aruanded peavad sisaldama teavet projekti kulgemise, saavutatud tulemuste ning aset leidnud vahejuhtumite kohta, samuti andmeid, mis võimaldavad hinnata projekti eesmärkide täitumist. Ettevõtja esitab koopia aruandest teadmiseks ka Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumile. (3) Vajaduse korral võib pädev majandushaldusasutus halduslepingut ühepoolset muuta või selle lõpetada enne tähtaega haldusmenetluse seaduse §-s 102 sätestatu alusel. (4) Lisaks haldusmenetluse seaduse §-s 102 sätestatule on pädeval majandushaldusasutusel õigus halduslepingut ühepoolset muuta või lõpetada enne tähtaega muuhulgas ka juhul, kui: 1) ilmnevad uued asjaolud, mis oleks halduslepingu sõlmimise hetkel välistanud selle sõlmimise; 2) ettevõtja rikub oluliselt halduslepingu tingimusi või on taotluse menetlemisel andnud või annab lepingu täitmisel Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumile või pädeva(te)le majandushaldusasutus(t)ele ebaõiget teavet; (5) Kui eksperimenteerimisprojekti elluviimise käigus ilmneb, et projekti eesmärkide saavutamine eeldab pikemat aega, kui on halduslepingus sätestatud tähtaeg, võib pädev majandushaldusasutus projektis osaleva ettevõtja põhjendatud kirjaliku taotluse alusel halduslepingu kehtivust pikendada korraga kuni üheks aastaks.	põhimõttest, et kui on testimine avalikkuses, siis peab avalikkus teadma. Kui ei testita avalikkuses, siis ei ole ka avalikkusele tingimata vaja informatsiooni avaldada.	projektiga kokku puutuvate isikute tähelepanu asjaolule, et tegu on eksperimenteerimisprojektiga. Teavitamise viis ja ulatus määratakse haldusaktis. (3) Projekti ellu viiv ettevõtja esitab projekti elluviimiseks loa andnud majandushaldusasutusele perioodilisi aruandeid haldusaktis või tsiviilõiguslikus lepingus ettenähtud mõistlikus mahus ja tähtaegadel. Aruanded peavad sisaldama teavet projekti kulgemise, saavutatud tulemuste ning aset leidnud vahejuhtumite kohta, samuti andmeid, mis võimaldavad hinnata projekti eesmärkide täitumist. Ettevõtja esitab koopia aruandest teadmiseks ka Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumile. (4) Kui eksperimenteerimisprojekti elluviimise käigus ilmneb, et projekti eesmärkide saavutamine eeldab pikemat aega, kui on haldusaktis sätestatud tähtaeg, võib Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium projektis osaleva ettevõtja põhjendatud kirjaliku taotluse alusel eksperimenteerimisprojekti kehtivust pikendada korraga kuni üheks aastaks. (5) Lepingu tähtaja pikendamise taotlus tuleb esitada Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumile kirjalikult hiljemalt 30 kalendripäeva jooksul enne eksperimenteerimisprojekti tähtaja lõppemist. Taotlus peab sisaldama ülevaadet eksperimenteerimisprojekti senisest käigust ja põhjendust, miks projekti eesmärke ei olnud võimalik saavutada haldusaktis sätestatud aja
--	--	--

EESTI ADVOKATUUR

FINANTSÕIGUSE KOMISJON

(6) Lepingu tähtaja pikendamise taotlus tuleb esitada pädevale majandushaldusasutusele kirjalikult hiljemalt 30 kalendripäeva jooksul enne halduslepingu kehtivuse lõppemist. Taotlus peab sisaldama ülevaadet eksperimenteerimisprojekti senisest käigust ja põhjendust, miks projekti eesmärgid ei olnud võimalik saavutada halduslepingus sätestatud aja jooksul ning kuidas tähtaega pikendades kavatakse need eesmärgid saavutada. Pädev majandushaldusasutus otsustab halduslepingu pikendamise üle kümne tööpäeva jooksul pikendamise taotluse saamisest. (7) Eksperimenteerimisprojekti ellu viinud ettevõtja ja projekti elluviimise üle järelevalvet teostanud majandushaldusasutus esitavad 30 kalendripäeva jooksul halduslepingu kehtivuse lõppemisest arvates Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumile teabe, mille alusel Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium koostab 60 kalendripäeva jooksul halduslepingu kehtivuse lõppemisest projekti kokkuvõtva aruande. Aruanne sisaldab ülevaadet projekti käigust, saavutatud tulemustest ja mõjudest ning hinnangut asjassepuutuva õigusnormi muutmise vajadusele projekti esemeks oleva toote, teenuse või tehnoloogia kasutusele võtmiseks pärast projekti lõppemist. (8) Kokkuvõtte projekti tulemustest avalikustab Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium oma veebilehel.		jooksul ning kuidas tähtaega pikendades kavatakse need eesmärgid saavutada. Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium kooskõlastab taotluse pädeva majandushaldusasutusega ning otsustab tähtaja pikendamise üle kümne tööpäeva jooksul pikendamise taotluse saamisest. (6) Eksperimenteerimisprojekti ellu viinud ettevõtja ja pädev majandushaldusasutus esitavad 30 kalendripäeva jooksul eksperimenteerimisprojekti läbiviimise tähtaja lõppemisest arvates Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumile teabe, mille alusel Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium koostab 60 kalendripäeva jooksul eksperimenteerimisprojekti tähtaja lõppemisest projekti kokkuvõtva aruande. Aruanne sisaldab ülevaadet projekti käigust, saavutatud tulemustest ja mõjudest ning hinnangut asjassepuutuva õigusnormi muutmise vajadusele projekti esemeks oleva toote, teenuse või tehnoloogia kasutusele võtmiseks pärast projekti lõppemist. (7) Taotleja nõusolekul avaldab Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium kokkuvõtte projekti tulemustest oma veebilehel.
--	--	---

EESTI ADVOKATUUR

FINANTSÕIGUSE KOMISJON

Eriseaduste muudatused	Eksperimentaalraamistiku eelnõu ei täida eesmärki, kui sellega koos ei kehtestata eriseadustes aluseid eksperimenteerimisprojektide läbiviimiseks. Meie hinnangul võiks kehtestada koheselt koos antud MSÜS-i muudatusega vähemalt miinimumpaketi eriseaduste muudatusi. Kui erinevatest valdkondades valida kõige prioriteetsem, siis julgeolekuolukorra tõttu võiks esimeseks valdkondlikuks liivakastiks olla kaitsetööstuse liivakast, milleks tuleks kehtestada viited MSÜS-ile koos pädevusnormidega, mis võimaldavad eksperimentaalprojekti läbiviimiseks Politsei- ja Piirivalveametil erandite tegemist RelvS §-s 66 (loakohustus relvade ja laskemoonaga seonduvatel tegevusaladel) sätestatud loakohustusest ja Politsei- ja Piirivalveameti juurde valitsusasutuste esindajatest moodustatud komisjonil erandite tegemist §-s 83³³ sätestatud loakohustusest (loakohustus sõjarelvade, relvasüsteemi, sõjarelvade laskemoona ja lahingumoonaga seotud tegevusaladel). Relvade ja laskemoonaga seotud loakohustuse puhul oleks sobiv sätestada nimetatud erand RelvS §-s 69 (tegevusloa taotlemise erisused) ja sõjarelvade puhul §-s 83³⁷ (tegevusloa taotlemise erandid). Oleme võimalikud seadusemuudatusettepanekud välja pakkunud.	Kehtestada RelvS §-le 69 lõiked 1 ja 2 järgmises sõnastuses: (1) Tegevusloa taotluse lahendamisel ei kohaldata majandustegevuse seadustiku üldosa seaduses sätestatud tegevusloa vaikimisi kehtima hakkamist. (2) Politsei- ja Piirivalveametil võib anda kooskõlastuse Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumile käesoleva seaduse §-s 66 sätestatud loakohustusest erandi tegemiseks majandustegevuse seadustiku üldosa seaduse 2. peatüki 3. jaos sätestatud alustel ja korras. Täiendada RelvS § 83³⁷ lõikega 3¹ järgmises sõnastuses: (3¹) Komisjon võib anda kooskõlastuse Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumile käesoleva seaduse §-s 83³³ sätestatud loakohustusest erandi tegemiseks majandustegevuse seadustiku üldosa seaduse 2. peatüki 3. jaos sätestatud alustel ja korras.
-------------------------------	---	--